

<http://physicsweb.org/article/news/9/4/14>

2005/04/26

بمب‌سازی که منتقد شده بود مرد

فیلیپ مُریسن [1] (یکی از فیزیک‌پیشه‌ها بی که در ساختن اولین بمب اتمی در لُس آلامُس [2] شرکت داشت و بقیه‌ی عمرش به ضدیت با سلاح‌ها بی هسته‌ای پرداخت) در 89 ساله‌گی مرد. مُریسن بیشتر عمر حرفه‌ای یَش را در مؤسسه‌ی فناوری‌ی ماساچوست (ام‌آی‌تی) [3] گذراند و آنجا در 1973 استاد مؤسسه شد، بزرگ‌ترین درجه‌ای که ام‌آی‌تی می‌دهد.

مُریسن در 1915 در نیو جرزی به دنیا آمد و در بچه‌گی فلچ اطفال گرفت، که اثر آن در بقیه‌ی عمرش باقی ماند. اولین مدرک ش را از مؤسسه‌ی فناوری‌ی کلیفرنیا [4] گرفت و از دانش‌گاه کلیفرنیا در برکلی [5] هم دکتری گرفت. استاد راهنمایش رایرت اپنهایمر [6] بود، که طی جنگ دوم جهانی سرپرست پروژه‌ی مَنهَّن [7] در لُس آلامُس برای ساختن اولین بمب اتمی شد. مُریسن یکی از اعضا‌ی گروه کوچک از فیزیک‌پیشه‌ها بود که به جزیره‌ی تینیان رفت تا بمب‌ی را سوار کند که آن را بر هیرشیما انداختند. بعداً هم عضو گروه‌ی بود که خرابی‌ها بی ناشی از این بمب را بررسی می‌کردند.

مُریسن در 1946 به دانش‌گاه کُرینل [8] رفت و به هانس بِته [9] پی‌وست. (بِته ماه پیش در 98 ساله‌گی مرد). آن‌جا علاقه‌ش از فیزیک هسته‌ای به اختیافیزیک و کیهان‌شناسی تغییر کرد و ضمناً یکی از منتقدها بی جدی ی سلاح‌ها بی هسته‌ای شد. در 1959، همراه با جُزیه کُنْتی [10] مقاله‌ای نوشت که عموماً آن را شروع‌کننده‌ی جست‌وجوی هوش برونزمنی (بِتی) [11] می‌دانند.

در 1964 به ام‌آی‌تی رفت و آنجا یکی از مروج‌ها بی برجسته‌ی علم برای عموم شد. کتاب‌ها بی متعددی در این زمینه، فیلم توان‌ها بی ده [12]، و مروکتاب‌ها یَش در

ساینتیفیک آمریکن [13] از این نوع کارها یند.

مارک گستنر [14] (رئیس - دانشکده فیزیک - ام آی تی) گفت: "فیل [15] فیزیک پیشه‌ی بزرگ ی بود. با وجود ناتوانی ی جسمی پش در سینه‌ها ی که در مورد موضوع‌ها ی گوناگون ی بودند شرکت می‌کرد و همیشه اظهارنظرها ی موشکافانه‌ای داشت. تعهد عمیق ی هم به آموزش داشت، چه در دانشگاه و چه برای دانش آموزها، و در توضیح فیزیک برای عموم فوق العاده بود."

چارلز وینر [16] (استاد - بازنیسته تاریخ علم در ام آی تی) گفت: "جهان یک ی از مهم‌ترین نداها ی وجود اجتماعی در علم را از دست داد. فیلیپ مُریسن به مدت بیش از 50 سال (پس از درگیری پش دربار آوری ی اولین بمب اتمی) یک ی از چهره‌ها ی مهم - کوشش‌ها ی بود که برای کنترل و حذف سلاح‌ها ی هسته‌ای انجام می‌شد."

- [1] Philip Morrison
- [2] Los Alamos
- [3] Massachusetts Institute of Technology (MIT)
- [4] California Institute of Technology
- [5] University of California at Berkeley
- [6] Robert Oppenheimer
- [7] Manhattan Project
- [8] Cornell University
- [9] Hans Bethe
- [10] Giuseppe Cocconi
- [11] search for extraterrestrial intelligence (SETI)
- [12] Powers of Ten
- [13] Scientific American
- [14] Marc Kastner
- [15] Phil
- [16] Charles Weiner